

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATALVI., BÖTVÖS-UTCA 17.
Andrássy-ut sarak.TELEFON: 83-79.
A POLGÁR nyomdája: 95-18.

A POLGÁR

ELŐFIZETÉS:

Egész évre 16 K — f

Félévre 8 K — f

Negyedévre 4 K — f

Egy hónapra 1 K 40 f

Megjelenik — hétfőt kivéve — minden reggel.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos:
SZERDAHELYI SÁNDOR.

Egyes szám Budapesten és vidéken 2 kr. (4 fillér.)

Adatok a tejspekulációhoz.

Ma este Budapest végletekig kiuzsorázott népe tizenkét helyen rendezett fölháborodott szavu tiltakozó demonstrációt a drágaság ellen. Elszomorító és rettentés, ami ezt az alvó, nyugodtan tűrő, élelmiszer-uzsorások karmaiban hangtalanul vergődő népet végre feltűzelte és arra kényszerítette, hogy most már végre álljon szembe azokkal, akik szipolyozzák, tönkre sanyargatják. A hus vakmerő megdrágulása és a tej-árak horribilis felszökkenése idézte föl ezt a mai akciót.

A helyzet türhetetlen és elviselhetetlen; tulajdonképpen éhség-forradalmat követel az élelmiszer-uzsorások vakmerő spekulációja. A spekulánsok azt hitték, hogy Budapest szomoru népe már soha nem fog fölébredni, soha nem fog öntudatra eszmélni és soha nem lesz tisztában azzal, hogy a tömeg hatalmas szava elnémíthatja a közönség bőrre való vakmerő utazást. Erre a hitre alapítva, néhány spekuláns egy új vállalatot épített, amely arra van hivatva, hogy a tej árát hallatlan csimborasszói magasságokra szökkenesse. A mai gyűléseken nem fejtették ki a tejdrágaság tulajdonképpen való okát; nem került szóba, hogy miért kell negyven-ötven százalékkal drágábban megfizetni ezt a mulhatatlanul szükséges táplálékot. De szóvá teszi ezt most *A Polgár*. Száraz, egészen rideg adatokkal bevilágítunk egy vakmerő

és lelkiismeretlen spekulációba. Beszéljenek az adatok, beszéljenek a tények. Beszéljenek arról, hogy ebben az elvadult állapotokban fetregő városban már minden módot alkalmasnak tartanak a közönség megfejésére.

Budapest tej-szükségletének legnagyobb részét hatalmas szervezetével a Központi Tejcarnok látja el. Néhány tüzlet-ember ezt az állapotot meg akarta szüntetni. Ugy gondolták, hogy majd ők új vállalatot létesítenek. Az alakítást meg is kezdték már májusban. Erre a tejkereskedők, akik önállóan szerzik be a szükségleteiket, természetesen védekezni kényszerültek az új vállalat ellen: nem akarták magukat az új vállalatnak kiszolgáltatni. Megkezdődött a tejért való harc. A tejkereskedők többet ígértek a tej-termelőknek, mint amennyit azok eddig kaptak. A licitálásban természetesen élénk részt vett az új vállalat is, amely szintén tejet akart. A helyzet ezek után természetesen az volt, hogy a tejtermelő — látva a versengést — még többet követelt. Így történt, hogy a budapesti tejkereskedők jóval drágábban, — 4—5 fillérrel magasabb áron — kapták a tejet, mint eddig. Mindez azért történt, mert Budapesten egy új tej-értékesítő vállalat alakult. Egy új vállalat, amely ma naponta 4—5000 liter tejet szállít. Ez a mesterséges tej-drágítás még májusban történt, akkor, amikor bő takarmány-termésre volt kilátás, amikor tehát a gazdasági helyzet következtében a

tej árának tulajdonképpen le kellett volna szállania.

Most, szeptemberben, a szárazság és a takarmánydrágaság bekövetkezése után a tej némi megdrágulása csakugyan indokolt volna. De nem abban a mértékben, ahogy megtörtént. Az áremelkedés *legfőleg egy fillérrel lenne indokolt, nem pedig 4—8 fillérrel*. Erre, a mostani drágulásra számítanak a tejkereskedők és az új tejszállító vállalat. Ugy gondolkoznak, hogy ezek után a Központi Tejcarnok is kénytelen az árakat emelni és akkor a Központi Tejcarnokot szét lehet robbantani. Ez a cél, — egész egyszerűen azért, hogy aztán a piacon *versengés nélkül* diktálhassanak és háborítatlanul emeljék az árakat olyan magasra, ahogy ők jónak látják.

Azonban éppen ezen a ponton tévednek. A Központi Tejcarnok, amely Budapest szükségletének a felét látja el, nem akarja és nem fogja emelni az árakat. Ezt már jóelőre, májusban elhatározta. A Központi Tejcarnoknak olyan a szervezete, hogy ezt, a közönség érdekében való eljárását minden kár nélkül elbirja. A Központi Tejcarnok nem vásárolja a tejet, hanem a tagjai termelik azt a mennyiséget, amennyire szüksége van. Nem megy bele pedig az árak emelésébe azért, mert az a célja, hogy a *piac normális mederben maradjon és el ne vadulhassanak az állapotok*. Ez a vállalat erélyesen védekezik az ellen, hogy föl ne használhassák egy rut és becstelen célra: a közönség kiuzsorázására.

Látnivaló mindezekből az emlegetett adatokból, amelyek beszédes valóságok, hogy abban az ádáz és elkeseredett hajszában, amely a tej megdrágulását földézte, minden szimpátiának oda kell fordulni, ahol a tejdrágítás ellen küzdenek. Egészen pártatlanul, szociális szempontokból mérlegelve a helyzetet, a közönség érdekeinek szemmel tartásával kell ezt belátni. Mi történt tulajdonképpen a tej után való hajszában? Az történt, hogy az új tejszállító vállalat, amely a közönség érdekeit védő régi vállalat ellen harcol, — és amely 4—5000 litert tud produkálni a Központi Tejcsarnok 100.000 literjével szemben — mesterségesen fölverte a tej árát 4 fillérrel. Ennyit vallanak tudniillik be. Ez azonban azt jelenti, hogy csak a viszont-elárusítóknak adják négy fillérrel drágábban. Természetes, hogy a viszont-elárusító sem rest és nem fog tétovázni afölött, vajjon ő is négy fillérrel adja-e drágábban a tejet, arra való hivatkozással, hogy ő is drágábban kapja.

Mindezeknek igenis szóba kellett volna kerülni a mai ételmiszer-uzsora ellen tartott gyűléseken. De nem baj. Ez a halatlanul elvetemedett spekuláció nem fog szó nélkül maradni. Holnap a tejkereskedők deputációt menesztenek a földművelésügyi miniszterhez, és — szinte hihetetlen — panaszt fognak emelni a Központi Tejcsarnok ellen, azon a címen, hogy ez a szövetkezet kényszeríti őket az árak emelésére! Mi lesz a miniszter válasza, nem tudjuk.

Arról azonban igenis van tudomásunk, hogy a földművelési miniszter a nyáron energikus és elismerést érdemlő akciókat kezdett abban az irányban, hogy Budapest környéke kellő tejmennyiséggel legyen ellátva. Állampénzzel faj-teheneket hozatott a külföldről, ezeket szétszította a kisgazdák között, azzal a célzattal, hogy a tej-szükséglet fedezve legyen. Ezenkívül az ország különböző részeiben 6000 tehenet vásároltatott össze és ezeket a főváros

környékén lakó kisgazdák között osztatta ki. Nyilvánvaló tehát, hogy a földművelési miniszternek az a célja, hogy a tej árának emelkedése — a szükséglet fedezésével — megakadályozható legyen. Ugyanezt a célt szolgálja a Központi Tejcsarnok is, amely egy rosszindulatu és a közönség zsebére törő spekuláció ellen küzd.

Igy áll a dolog a tejdrágaság kérdésében. Adatokkal, tényekkel világítottunk rá, hogy lelkiismeretlen spekuláció, nem pedig a gazdasági viszonyok szökkeneték fel az árakat. Mindezt pedig nem a Központi Tejcsarnok védelmére mondtuk el. Korántsem. Azért bocsátottuk a nyilvánosság elé ezeket az adatokat: hadd lássa végre a közönség, hogyan igyekszik bennünket elnyomorítani a spekuláció, az üzérkedés, a kalmárkodás. Nagyon valószínű, hogy a husdrágaság és az ételmiszerek minden ágában ugyanez a helyzet. Hiába hivatkoznak az európai drágaságra. *Olyan mérhetetlen drágaság nincs sehol, mint nálunk.* Ez nem európai, hanem magyarországi, főleg pedig budapesti jelenség. Éppen ideje, hogy a lelkiismeretlen spekulánsokon rajtaüssenek. Akkor fog megszűnni a szörnyű drágaság, ha a spekulánsokat kiirtják. És erre van szükség.

Adtál uram esőt.

A képviselőház ülése

Mint rendesen: a tegnapi vihart is szélcsönd követte. Ugy az ülésteremben, mint a folyosókon halálos unalom ütött tanyát. Ez az ülésnek e jellegén nem változtatott az sem, hogy egy hét után végre beszédet is lehetett hallani. De a szónok nem az esedékes Kovácsy Kálmán volt, aki már napok óta készenlétben áll a felszólalásra, hanem Csermák Károly, pártonkívüli 48-as, aki új képviselő léteire egyike a legveszedelmesebb távszónokoknak. Mielőtt azonban sor került volna rája, a napirendre tüzött tizen-